

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quomodo vere dicatur, Reprobis non potest saluari, & prædestinatus, aut
saluandus non potest damnari. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

& disput. 95. cap. 4. & 5. ostensum est nullas repro-
bas ante præuisa peccata reiectas fuisse à regno cœ-
lorum. Quod si prædestinati eo modo essent ele-
cti, reprobi vero reiecti à regno, non solum certus
esset præscientiæ Dei numerus eorum ex sola illa
præfinitione, sed etiam in se necessarius; nec vlllo
modo sub libera eorum potestate, vt ibidem pro-
batum est.

Aliqui tamen contendunt probare, certum
esse numerum electorū ex electione ad gloriam,
ex illo 2. ad Timoth. 2. *Firmum fundamentum Dei*
stat, habens signaculum hoc cognouit Dominus, qui sunt
eius. Nescio tamen ex quo verbo Pauli il-
lud deducant, cum solum dicat, certum esse nu-
merum in præscientia. Firmum enim fundamen-
tum inquit esse illud, *Cognouit Dominus, qui sunt*
eius. Dicit autem esse firmum fundamentum iis,
qui nullo modo subverti potuerunt à vera do-
ctrina, sicut fuerant decepti Hymenæus, & Phile-
tus, illi enim habentes in animo sigillatim, & ve-
luti impressam testimonium hoc, quod sint filij
Dei, & ipsi Deo bene noti immobiles permanse-
runt: *ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro*
quod simus filij Dei.

Secundo dicendum est, numerum prædestina-
torum, & reprobatorum certum esse in præscientia
Dei, ex prouidentia mediorum dupliciter. Pri-
mum ex prouidentia mediorum gratiæ operantis,
aut cogitationis præuenientis: præterea ex prou-
dentia cooperationis: vtriusque enim Deus prou-
identiam distinctam, & peculiarem habet, quia
vtrumque singulatim definit, vt disp. præced. c. 5.
probatum est. Immerito namque Catherinus
prouidentiam Dei solum videtur agnoscere in
præfinitione gratiæ operantis, & præuenientis,
non in decreto cooperandi cum arbitrio. Hac ergo
duplici prouidentia posita non solum certus est
in præscientia numerus, hoc est, non solum certa
est, & infallibilis scientia Dei circa illum; verum
etiam ipse numerus necessario futurus est neces-
sitate sequenti, qua dicimus omne futurum, vt
futurum, necessario est futurum, & cum qua
libertas nostra optime concordat; non tamen
necessitate antecedenti, quæ libertatem nostram
omnino tollit, aut impedit, vt disput. superiori
explicatum est.

Tertio ex sola præfinitione mediorum gratiæ
operantis, & præuenientis, certus est numerus
in Dei præscientia, sed adhuc sub conditione, do-
nececcedat decretum cooperandi, & concurrēdi
cum arbitrio, prout gratia illa præueniens postu-
lat. Ratio est, quia Deus optime sub conditione
nouit, quid arbitrium eum hac, vel illa vocatione
faceret, si ipse non deesset concursu suo, vt volun-
tas tali cogitatione præuenientis exposcit: ergo sub
hac conditione certo scit numerum prædesti-
natorum ex sola præparatione gratiæ præuenien-
tis. Cæterum quia concessa gratia præuenientis,
posset nihilominus Deus negare concursum, quo
negato non responderet arbitrium vocationi; fit,
vt donec accedat decretum cooperandi cum arbi-
trio, non sit certus numerus absolute in præscien-
tia: eo vero accedente certus sit, & necessarius ne-
cessitate sequenti, nobis tamen nō necessarius, nec
inevitabilis, sed liber contingens, & euitabilis: eo
quod certitudo scientiæ cum necessitate illa se-
quenti non tollit nobis, vt dixi libertatem euita-
bilitatem, & contingētiā; quia libertatem ipsam
integram in nobis supponit: idem de reprobis,
vt sequitur in 1. part. Tom. I.

seruata proportionem, sentiendum est.

Neque vero huic nostræ opinioni aduersatur
Doctor Angelicus in hoc art. 7. cum ait, numerum
prædestinatorum esse certum, non tantum ratio-
ne cognitionis, sed etiam ratione electionis, &
definitionis cuiusdam. Nam per electionem non
intellexit electionem efficacem ad beatitudinem
ante præuisa merita: sed intellexit electionem, vt
ex mente ipsius à nobis explicata est disp. 89. c. 12.
per definitionem autem intellexit decretum, quo
Deus ab æterno sigillatim statuit cum omnibus
prædestinatis cooperari vique ad perseverantiam,
& tandem conferre beatitudinem æternam: ex
quibus nos etiam concedimus certum esse nume-
rum prædestinatorum. Nullam autem inde oriri
necessitatem, quæ nostram libertatem impediatur,
patet ex disput. 99.

De effectibus vero naturalibus, qui à causa ne-
cessaria, & naturali procedunt, dicimus non so-
lum in præscientia, sed etiam in causis, eorum nu-
merum esse certum, & necessarium. An vero
Deus prius ex se definiat numerum harum re-
rum, vel ad finem superiorem manifestum est.
Neque enim numerum harum rerum secundum
se prædestinat, sed propter alium superiorem
finem, prout ipsi placuit. Numerus vero reprobo-
rum in negatione auxilij efficacis, & congrui
sola Dei voluntate tantus aut tantus fuit: nam li-
cet eis decreuerit negare auxilia illa, vt ostenderet
diuitias misericordiæ suæ in vasa misericordiæ, ad
hunc tamen finem necessarius non fuit tantus,
aut tantus numerus reprobatorum.

CAPVT III.

*Quomodo vere dicatur; Reprobis non potest
saluari: & prædestinatus, aut sal-
uandus non potest
damnari.*

Res hac ex superioribus manifesta erat, sed
quia Catherinus suis inanitis principiis pec-
culiari modo in hac materia philosophatus est;
necesse fuit pauca contra ipsum obiter adnotare.
Libro ergo tertio de prædestinatione capit. vii.
dicit primum, hanc esse veram propositionem; *Prædestina-
tus necessario saluabitur*: intelligit autem
de necessitate antecedenti, quæ non sit in pote-
state prædestinati, ita vt ex vi prædestinationis
non relinquatur homo liber, vt saluetur, aut dam-
netur. Censet enim tum electos fuisse efficaciter
ad gloriam ante præuisa merita; tum etiam tali gra-
tia operante esse præuenientis, vt ipsis liberum non
sit, non consequi gloriam, nec in gratia non perse-
uerare. Hoc tamen ostendimus esse falsum disput.
89. ex professo contra Catherinum disput. 90. vbi
ostendimus neminem fuisse ita electum efficaci-
ter, vt ei liberum non esset consequi beatitudinem,
& eam amittere: nullum etiam fuisse tali gratia
præuenientem præter Christum, à qua non posset
pro libertate sua excidere.

Deinde docet has propositiones. *Non prædesti-
natus saluatur; & non prædestinatus damnabitur*; nec
esse veras, nec falsas, sed contingentes, & possi-
biles in vtramque partem, qui ante merita non fue-
runt ad gloriam efficaciter electi, nec in gratia con-
firmati; sub quibus comprehendit tam eos, qui
damnandi, quam eos, qui saluandi sunt. Intelligit
vero has propositiones, quatenus sunt de fu-
turo

*Certitudo
aliorum esse
certum.*
8.

*Certitudo
numeri re-
probatorum.*

*Prædestina-
tus saluan-
dum esse ne-
cessario an-
tecedenti al-
cui Cath. 2.*

*Impugnatur
ex dictis.*

9.

*2. Part. sen-
tentia Cath.*

Plures esse reprobos, quam prædestinatos.

turo contingent, & prout euentus ille solum ad proprias causas refertur; nam prout est in æternitate, vel scientiæ Dei subest, non dubitat ille, hæc propositiones esse determinate veras, vel determinate falsas; & de aliquo prædestinato verum esse, quod saluabitur; de alio autem, quod damnabitur, sumendo non prædestinatum, prout ipse distinguit ab eximie prædestinatis, & electis, v. vidimus disputatione 90. alioqui quomodo hos vocaret saluandos, seu damnandos, si neque in re neque in præscientia Dei verum esset, eos esse saluandos, aut damnandos.

Refellitur.

10.

Hæc tamen doctrina, præterquam quod falso ignitur fundamento, cum distinguit inter saluandos, & prædestinatos, vt ibidem ostendimus: alia quoque ratione vera non est. Nam quamvis liberum sit prædestinatio damnari, & damnando saluari libertate antecedenti ex parte causæ; tum quia nullus eligitur ante omnia opera ad vitam æternam, vt disput. 89. & 90. monstratum est; tum etiam quia nullus tali gratia excitatur, cui non possit resistere vt disput. 90. & disput. 98. diximus: omnis tamen propositio de futuro contingent, & libero, ea etiam ratione, qua refertur ad propriam causam, est determinate vera, vt fufius ostendimus disputat. 66. cap. 2. Illæ igitur duæ propositiones de quocunque singulariter enunciantur, sunt determinate veræ; vel sunt determinate falsæ. Nam si in vniuersum sumantur, vtrique est falsa; si autem vage, vtrique est vera. Neque enim omnis non prædestinatus saluabitur, neque omnis condemnabitur, si non prædestinatus dicatur in sensu Catherini: hic enim non prædestinatum appellat tam saluandum, quam damnandum, vt dictum est, sed aliquis saluabitur, aliquis vero damnabitur.

3. Pars sent. Cather.

Sibi non coheret.

11.

Alexand. Gabr. Gregor. Maior. Marfil.

Postremo asserit Catherinus, hanc propositionem: Reprobis necessario damnabitur, esse veram. Reddit vero rationem, quia reprobos, prout reprobos supponitur vique in finem vitæ in culpa futurus: hac vero facta suppositione non subest illi non damnari. Subiungit etiam hanc propositionem esse veram, Præscitis saluari saluabitur: non tamen hanc. Præscitis saluari, necessario saluabitur: Verum hæc duo, quæ docet Catherinus, non satis secum coherent. Nam eadem necessitate, & non alia necesse est reprobos damnari, & saluandum saluari. Ea vero est necessitas consequens, qua dicitur, futurum necessario est futurum, cum qua recte constat libertas, ita vt ille, de quo dicimus, saluabitur, vel condemnabitur, libere saluetur, aut condemnetur. In omnium ergo opinione hæc debet concedi, Prædestinatus necessario saluabitur & reprobis aut præscitis condemnabitur. Ita concesserunt Alex. 1. p. qu. 28. m. 4. a. 3. Gabriel in primum d. 40. art. 2. q. 1. Greg. q. 1. a. 3. Maior q. vnica, Marfil. in 1. q. 41. art. 1. corollat. 1. & seq. cum asserunt, in sensu composito hanc esse veram. Prædestinatus, aut saluandus non potest damnari, seu necessario saluabitur, & hanc similiter. Reprobis, aut præscitis necessario damnabitur, & non poterit saluari. Cæterum ut horum sententia vera sit, non debent concedere, neque ex suppositione, nec in sensu composito necessitatem, aliquam præcedentem, sed solum sequentem, vt ex antea dictis disputatione 68. satis perspicuum est.

MAiorem esse numerum absolute reprobos, & eorum, qui damnantur, quam prædestinatorum, & eorum, qui saluantur, ex Scriptura liquido constat Matth. 7. *Arctus est vitæ, que ducit ad vitam, & pauci ingrediuntur per eam: & alibi sæpenumero.* De fidelibus tamen est dubitatio: An maior eorum pars damnetur. Sunt vero, qui dicit arbitrantur plures ex fidelibus saluari, quia plures receptis Ecclesiæ Sacramentis ex hac vita decedunt, de quibus probabiliter credimus, maiorem eorum partem saluari. Idque confirmat parabola illa Matth. 12. in qua ex omnibus inuitatis ad nuptias, quibus fideles significantur, vnus tantum inuentus est, non habens vestem nuptialem.

Alij vero putant maiorem quidem partem fidelium damnari, quibus fauet Gregorius Homil. 19. super Euangelia in illa verba Matthæi 2. & 22. *Pauci vero electi*, vbi ait, multos recipere fidem, sed paucos saluari. Accedit etiam Augustinus libro 2. contra Cresconium capite 66. & libro 4. cap. 53. vbi congregacionem totam fidelium comparat aræ, in qua simul sunt paleæ, & grana; sed maior est multitudo palearum: palea autem significat eos, qui vt comburantur, igni sunt destinati, iuxta illud Matth. 3. & Luc. 3. *Quis ventillabit arcam suam, & congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.* Id ipsum indicat illa parabola sementis Luc. 8. quæ cum in 4. partes esset diuisa, vna tantum fructificauit. Ea vero parabola significauit Christum prædicationem Euangelij, & quid discipulis suis prædicantibus euenturum erat, constat autem omnes quatuor partes fuisse receptas in aliqua terræ parte, quo deponatur fides prædicationis recepta ab auditoribus. Sed cum vna tantum fructum dederit, indicare videtur pauciores ex fidelibus esse saluandos. Huic sententiæ ad stipulat Lyranus, & Glossæ in linealibus in illa loca Matthæi. Ego tamen potius hæc omnia iudicio Dei relinquenda esse censeo, quam quidquam temere definiendum; sicut & illud, vtrum sit maior numerus hominum prædestinatorum, quam Angelorum, an non: vel eo præsertim, quod huiusmodi controuersie nos multum ad ædificationem fidelium pertineant. Et hæc tamen de hac tota questione de prædestinatione dixisse, sufficiat.

QVÆSTIO XXIII.

De libro vitæ.

DEinde considerandum est de libro vitæ. Et circa hoc quaeruntur tria.

ART.